T089 ATĐ 1 (42) Luận A Tỳ Đạt Ma Thức Thân Túc Q3-Bổ Đặc Già La

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1539 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA THÖÙC THAÂN TUÙC - Quyeån 3

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA THÖÙC THAÂN TUÙC
QUYEÅN 3
Uaån Thöù 2: BOÅ ÑAËC GIAØ LA, Phaàn 2

Tuïng OÁt-ñaø-nam thöù nhaát, phaàn sau: Coù keû luaän veà Boå-ñaëc-giaø-la noùi: Laø nghóa chaéc thaät, laø nghóa hôn heát. Boå-ñaëc-giaø-la laø coù theå ñöôïc, coù theå chöùng, caùc thöù hieän coù ñeàu coù. Theá neân nhaát ñònh laø coù Boå-ñaëc-giaø-la. Luaän veà Taùnh khoâng ñaõ hoûi: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng chaêng, töùc laø trong Kheá kinh, Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo giaûng daïy trình baøy, coù noùi: Coù ba thöù Boå-ñaëc-giaø-la quyeát ñònh ñöôïc thaønh laäp khoâng heà laãn loän, ñoù laø hoïc Boå-ñaëc-giaø-la, voâ hoïc Boå-ñaëc-giaø-la vaø phi hoïc phi voâ hoïc Boå-ñaëc-giaø-la. Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Vaø noùi phaùp cuõng coù ba thöù, töùc laø phaùp hoïc, phaùp voâ hoïc vaø phaùp phi hoïc phi voâ hoïc. Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng nhö theá. Laïi hoûi ngöôøi aáy: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng khoâng? Tröôùc laø phi hoïc phi voâ hoïc Boå-ñaëc-giaø-la, keá ñeán trôû thaønh coù hoïc, ñaõ thaønh coù hoïc roài thì sau môùi thaønh voâ hoïc. Ñaõ thaønh voâ hoïc roài laïi trôû thaønh coù hoïc Boå-ñaëc-giaø-la. Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Laïi hoûi ngöôøi aáy: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng khoâng? Tröôùc heát laø phaùp phi hoïc phi voâ hoïc, keá ñeán thì thaønh coù hoïc. Khi ñaõ thaønh coù hoïc roài, sau ñoù môùi thaønh voâ hoïc. Khi ñaõ thaønh voâ hoïc roài thì laïi trôû thaønh phaùp coù hoïc. Ñaùp raèng: Khoâng ñuùng. Thaày haõy nghe kyõ khoâng thì seõ bò thua. Neáu tröôùc tieân laø phi hoïc phi voâ hoïc sôû Boå ñaëc giaø la, tieáp ñeán thaønh coù hoïc. Ñaõ thaønh coù hoïc roài sau ñoù roài thaønh voâ hoïc. Thaønh voâ hoïc roài laïi thaønh Coù hoïc Boå-ñaëc-giaø-la. Vaäy thì neân noùi tröôùc tieân laø phi hoïc vaø phi voâ hoïc phaùp, tieáp ñeán thaønh coù hoïc. Ñaõ thaønh coù hoïc roài sau ñoù thaønh voâ hoïc. Thaønh voâ hoïc roài laïi thaønh hoïc phaùp. Thaày noùi nhö theá thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Neáu thaày khoâng noùi tröôùc tieân laø phaùp phi hoïc phi voâ hoïc,

keá ñeán thì thaønh coù hoïc, khi ñaõ thaønh coù hoïc, sau ñoù môùi thaønh voâ hoïc; khi ñaõ thaønh voâ hoïc roài thì laïi trôû thaønh phaùp coù hoïc, thì khoâng neân noùi tröôùc heát laø Boå-ñaëc-giaø-la phi hoïc phi voâ hoïc, keá ñoù thì thaønh coù hoïc; Khi ñaõ thaønh coù hoïc, sau ñoù môùi thaønh voâ hoïc. Khi ñaõ thaønh voâ hoïc thì laïi trôû thaønh Boå-ñaëc-giaø-la coù hoïc. Neáu noùi tröôùc heát laø Boå-ñaëc-giaø-la phi hoïc phi voâ hoïc, keá ñoù thì thaønh coù hoïc. Khi ñaõ thaønh coù hoïc roài, sau ñoù môùi thaønh voâ hoïc. Khi ñaõ thaønh voâ hoïc thì laïi trôû thaønh Boå-ñaëc-giaø- la coù hoïc. Nhö theá laø khoâng ñuùng ñaïo lyù. Coù keû luaän veà Boå-ñaëc-giaø-la noùi: Maïng soáng cuûa loaøi höõu tình coù ngaõ ñöôïc sinh ra, nuoâi lôùn leân thaønh moät só phu Boå-ñaëc-giaø-la. Do coù Boå-ñaëc-giaø-la neân coù theå Taïo ra caùc nghieäp hoaëc thuaän vôùi thoï vui, hoaëc thuaän vôùi thoï khoå, hoaëc thuaän vôùi thoï khoâng khoå khoâng vui. Ngöôøi aáy khi ñaõ Taïo caùc nghieäp thuaän vui roài thì nhaän laõnh thoï vui, khi ñaõ Taïo caùc nghieäp thuaän khoå roài thì seõ nhaän laõnh caùc thoï khoå, vaø khi ñaõ Taïo caùc nghieäp khoâng khoå khoâng vui roài thì seõ nhaän laõnh caùc thoï khoâng khoå khoâng vui. Luaän veà Taùnh khoâng thì hoûi: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng chaêng: Chính mình Taïo ra noãi khoå nieàm vui? Ñaùp: Khoâng ñuùng. Thaày haõy laéng nghe keûo bò xem laø tranh luaän thua. Neáu maïng soáng cuûa loaøi höõu tình coù ngaõ, ñöôïc sinh ra, nuoâi lôùn leân, thaønh moät só phu Boå-ñaëc-giaø-la. Do coù Boå-ñaëc-giaø-la naøy neân coù theå Taïo ra caùc nghieäp hoaëc thuaän vôùi thoï vui, hoaëc thuaän vôùi thoï khoå, hoaëc thuaän vôùi thoï khoâng khoå khoâng vui. Khi ngöôøi aáy ñaõ Taïo ra caùc nghieäp thuaän vui thì seõ nhaän laõnh caùc thoï vui, khi ñaõ Taïo ra caùc nghieäp thuaän khoå thì seõ nhaän laõnh caùc thoï khoå, vaø khi ñaõ Taïo ra caùc nghieäp thuaän khoâng khoå khoâng vui thì seõ nhaän laõnh caùc thoï khoâng khoå khoâng vui. Theá neân noùi chính mình Taïo ra khoå vui. Nhö thaày noùi lôøi aáy laø khoâng ñuùng ñaïo lyù. Coøn nhö thaày khoâng noùi chính mình Taïo ra khoå vui thì khoâng neân noùi laø maïng soáng cuûa höõu tình coù ngaõ, ñöôïc sinh ra, nuoâi lôùn leân, thaønh moät só phu Boå-ñaëc-giaø-la. Do coù Boå-ñaëc-giaø-la neân coù theå Taïo ra caùc nghieäp hoaëc thuaän thoï vui, hoaëc thuaän thoï khoå, hoaëc thuaän thoï khoâng khoå khoâng vui. Khi ngöôøi aáy ñaõ Taïo ra caùc nghieäp thuaän vui thì seõ nhaän laõnh thoï vui, khi Taïo ra caùc nghieäp thuaän khoå thì seõ nhaän laõnh thoï khoå, khi ñaõ Taïo ra caùc nghieäp thuaän khoâng khoå khoâng vui thì seõ nhaän laõnh caùi thoï khoâng khoå khoâng vui. Noùi maïng soáng cuûa loaøi höõu tình coù ngaõ ñöôïc sanh ra vaø nuoâi lôùn leân thaønh moät só phu Boå ñaëc giaø la. Do coù Boå-ñaëc-giaø-la naøy cho neân coù theå Taïo ra caùc nghieäp, hoaëc laø thuaän thoï vui, hoaëc laø thuaän thoï khoå, hoaëc laø thuaän thoï khoâng khoå khoâng vui. Khi

ngöôøi aáy Taïo ra nghieäp thuaän thoï vui roài seõ nhaän laõnh thoï vui, Taïo ra nghieäp thuaän thoï khoå roài seõ nhaän laõnh thoï khhoå, Taïo ra nghieäp thuaän thoï khoâng Khoå khoâng vui roài seõ nhaän laõnh thoï khoâng Khoå khoâng vui. Neáu noùi nhö theá thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Coøn nhö noùi töï mình Taïo ra khoå vui. Neân hoûi ngöôøi aáy: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng khoâng, theo nhö

Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo giaûng daïy trình baøy, coù noùi: Vì oâng Sieâm-boä-lö ñi xuaát gia neân ngoaïi ñaïo noùi Sieâm-boä-lö ñaõ nhaän laõnh caùc thöù ham muoán (höõu duïc) neân töï mình ñaõ Taïo ra khoå vui. Chuyeän veà Sieâm-boä-lö Ta khoâng noùi heát. Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng nhö theá. Thaày haõy nghe kyõ keûo laïi bò xem laø tranh luaän thua. Neáu töï mình gaây ra khoå vui, thì khoâng neân noùi theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo giaûng daïy trình baøy coù keå: Vì oâng Sieâm-boä-lö ñi xuaát gia cho neân ngoaïi ñaïo noùi Sieâm-boä-lö ñaõ nhaän laõnh caùc thöù ham muoán, ñaõ töï Taïo ra caùc khoå vui. Chuyeän veà Sieâm-boä-lö Ta khoâng noùi heát. Thaày noùi nhö theá thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Neáu nay thaày noùi vieäc Sieâm-boä-lö nhö vöøa keå treân, thì khoâng neân noùi töï mình Taïo ra caùc khoå vui, vì noùi töï mình Taïo ra caùc khoå vui thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Coøn nhö noùi theá naøy: OÂng aáy ñaõ Taïo ra khoå vui, neân hoûi ngöôøi aáy: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng khoâng, nhö nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo giaûng daïy trình baøy, coù keå: Vì Sieâm-boä-lö xuaát gia neân ngoaïi ñaïo noùi Sieâm-boä-lö nhaän khaùc laõnh khaùc, neáu coù ham muoán thì khieán oâng Taïo ra caùc khoå vui, vieäc cuûa Sieâm-boä-lö ñaây Ta khoâng noùi heát… Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng nhö theá. Naøy thaày haõy nghe kyõ keûo bò xem laø tranh luaän thua. Neáu oâng aáy Taïo ra caùc khoå vui, thì khoâng neân noùi theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo giaûng daïy trình baøy noùi: Vì Sieâm-boä-lö xuaát gia, neân ngoaïi ñaïo noùi Sieâm-boä-lö nhaän khaùc laõnh khaùc, caùc thöù tham duïc khieán oâng aáy Taïo ra caùc khoå vui, vieäc oâng Sieâm-boä-lö ñaây Ta khoâng noùi heát… Thaày noùi nhö theá thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Nay neáu thaày noùi nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo giaûng daïy trình baøy coù noùi: Vì Sieâm-boä-lö xuaát gia, neân ngoaïi ñaïo noùi Sieâm-boä-lö ñaõ nhaän laõnh khaùc bieät veà caùc thöù ham muoán, khieán oâng Ta Taïo ra caùc khoå vui, vieäc Sieâm-boä-lö Ta khoâng noùi heát…, thì khoâng neân noùi oâng aáy Taïo ra caùc khoå vui. Neáu noùi oâng aáy Taïo ra caùc khoå vui, thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Coù keû luaän veà Boå-ñaëc-giaø-la noùi: Maïng soáng cuûa loaøi höõu tình coù ngaõ ñöôïc sinh ra, nuoâi lôùn leân, thaønh moät só phu Boå-ñaëc-giaø-la. Do coù Boå-ñaëc-giaø-la neân Taïo ra caùc nghieäp hoaëc thuaän thoï vui, hoaëc thuaän

thoï khoå, hoaëc thuaän thoï khoâng khoå khoâng vui. Khi ngöôøi aáy ñaõ Taïo caùc nghieäp thuaän vui thì seõ nhaän laõnh caùc thoï vui, khi Taïo caùc nghieäp thuaän khoå thì seõ nhaän laõnh caùc thoï khoå, khi ñaõ Taïo caùc nghieäp khoâng khoå khoâng vui thì seõ nhaän ñöôïc caùc thoï khoâng khoå khoâng vui. Luaän veà Taùnh khoâng thì hoûi: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng khoâng: Ñaây laøm ñaây chòu? Ñaùp: Khoâng ñuùng. Thaày haõy nghe kyõ keûo bò xem laø tranh luaän thua. Neáu maïng soáng cuûa loaøi höõu tình coù ngaõ, ñöôïc sinh ra vaø nuoâi lôùn thaønh moät só phu Boå- ñaëc-giaø-la. Do coù Boå-ñaëc-giaø-la neân coù theå Taïo ra caùc nghieäp hoaëc thuaän thoï vui, hoaëc thuaän thoï khoå, hoaëc thuaän thoï khoâng khoå khoâng vui. Khi ngöôøi aáy ñaõ Taïo ra caùc nghieäp thuaän thoï vui thì seõ nhaän laõnh caùc thoï vui, khi ñaõ Taïo ra caùc nghieäp thuaän thoï khoå thì seõ nhaän laõnh caùc thoï

khoå, khi ñaõ Taïo caùc nghieäp thuaän vôùi thoï khoâng khoå khoâng vui thì seõ nhaän laõnh caùc thoï khoâng khoå khoâng vui..., thì neân noùi ñaây laøm ñaây chòu. Lôøi thaày noùi ñoù thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Coøn neáu nhö thaày khoâng noùi laø ñaây laøm ñaây chòu, thì khoâng neân noùi coù maïng soáng cuûa loaøi höõu tình coù ngaõ, ñöôïc sinh ra, nuoâi lôùn leân thaønh moät só phu Boå-ñaëc-giaø-la. Do coù Boå-ñaëc-giaø-la neân coù theå Taïo ra caùc nghieäp hoaëc thuaän vôùi thoï vui, hoaëc thuaän vôùi thoï khoå, hoaëc thuaän vôùi thoï khoâng khoå khoâng vui. Khi ngöôøi aáy ñaõ Taïo ra caùc nghieäp thuaän vôùi thoï vui thì se nhaän laõnh caùc thoï vui, neáu Taïo ra caùc nghieäp thuaän vôùi thoï khoå thì seõ nhaän laõnh caùc thoï khoå, neáu Taïo ra caùc nghieäp thuaän vôùi thoï khoâng khoå khoâng vui thì seõ nhaän laõnh caùc thoï khoâng khoå khoâng vui. Noùi maïng soáng cuûa loaøi höõu tình coù ngaõ ñöôïc sanh ra vaø nuoâi lôùn leân thaønh moät só phu Boå ñaëc giaø la. Do coù Boå ñaëc giaø la cho neân coù theå Taïo ra caùc nghieäp, hoaëc thuaän thoï vui, hoaëc thuaän thoï khoå, hoaëc thuaän thoï khoâng Khoå khoâng vui. Khi ngöôøi kia Taïo ra nghieäp thuaän vôùi thoï vui roài thì nhaän laõnh thoï vui, Taïo ra nghieäp thuaän vôùi thoï Khoå roài thì nhaän laõnh thoï Khoå, Taïo ra nghieäp thuaän vôùi thoï khoâng Khoå khoâng vui thì seõ nhaän laõnh caùi thoï khoâng Khoå khoâng vui. Nhö vöøa neâu treân thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Neáu cöù noùi laø ñaây laøm ñaây chòu, neân hoûi ngöôøi aáy: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng khoâng, nghóa laø trong Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo giaûng daïy trình baøy, coù noùi: Vì moät vò Phaïm chí neân noùi: Naøy Phaïm chí, ñaây laøm ñaây chòu laø rôi vaøo thöôøng bieân. Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng theá. Naøy thaày neân nghe kyõ keûo bò xem laø tranh luaän thua. Neáu ñaây laøm ñaây chòu, thì khoâng neân noùi laø theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân kheùo leùo giaûng daïy trình baøy, coù noùi: Vì moät vò Phaïm chí neân noùi: Naøy Phaïm chí, ñaây laøm ñaây chòu laø rôi vaøo Thöôøng bieân. Lôøi thaày noùi ñoù khoâng

ñuùng ñaïo lyù. Nay neáu thaày noùi theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân kheùo leùo giaûng daïy trình baøy, coù noùi: Vì moät Phaïm chí neân noùi: Naøy Phaïm chí, ñaây laøm ñaây chòu laø rôi vaøo Thöôøng bieân, thì khoâng neân noùi laø ñaây laøm ñaây chòu. Neáu noùi ñaây laøm ñaây chòu, thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Neáu noùi: Ngöôøi khaùc laøm ngöôøi khaùc chòu, neân hoûi ngöôøi aáy: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng khoâng, nghóa laø theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân kheùo leùo giaûng daïy trình baøy, coù noùi: Vì moät Phaïm chí neân noùi: Naøy Phaïm chí, ngöôøi khaùc laøm ngöôøi khaùc chòu, ñoù laø rôi vaøo Ñoaïn bieân. Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Thaày haõy nghe kyõ keûo bò xem laø tranh luaän thua. Neáu ngöôøi khaùc laøm ngöôøi khaùc chòu, thì khoâng neân noùi laø theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân kheùo leùo giaûng daïy trình baøy, coù noùi: Vì moät Phaïm chí neân noùi: Naøy Phaïm chí, ngöôøi khaùc laøm ngöôøi khaùc chòu laø rôi vaøo Ñoaïn bieân. Thaày noùi ñieàu ñoù laø khoâng ñuùng ñaïo lyù. Nay neáu thaày noùi laø theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo giaûng daïy trình baøy, coù noùi: Vì moät Phaïm chí neân noùi: Naøy Phaïm chí, ngöôøi khaùc laøm ngöôøi khaùc chòu ñoù laø rôi vaøo

Ñoaïn bieân, thì khoâng neân noùi laø ngöôøi khaùc laøm ngöôøi khaùc chòu. Neáu noùi ngöôøi khaùc laøm ngöôøi khaùc chòu, thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Coù keû luaän veà Boå-ñaëc-giaø-la noùi: Maïng soáng cuûa loaøi höõu tình coù ngaõ ñöôïc sinh ra nuoâi lôùn leân thaønh moät só phu Boå-ñaëc-giaø-la. Do coù Boå- ñaëc-giaø-la neân ñoái vôùi nhöõng vieäc thaáy, nghe, hay, bieát veà caùc phaùp ñaõ coù ñöôïc, ñaõ tìm caàu, roài ñeå Taâm theo, luoân theo doõi suy nghó tìm xeùt. Luaän veà Taùnh khoâng thì hoûi: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng chaêng, töùc laø trong Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo giaûng daïy trình baøy, coù noùi: Vì Bí-soâ Boån-muïc-lö-aùt-lyù-saét-tra neân noùi: Naøy thaày Bí-soâ, ñoái vôùi nhöõng vieäc thaáy, nghe, hay, bieát veà caùc phaùp, ñaõ coù ñöôïc, ñaõ tìm caàu, roài ñeå Taâm theo doõi, thöôøng suy nghó tìm hieåu thì thaáy Taát caû ñeàu khoâng phaûi laø ngaõ, ngaõ sôû, cuõng khoâng phaûi laø caùi ngaõ cuûa Ta, phaûi neân duøng chaùnh tueä ñeå nhìn thaáy ñuùng thaät nhö vaäy. Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng nhö theá. Naøy thaày neân nghe kyõ keûo bò xem laø tranh luaän thua. Neáu höõu tình coù maïng soáng coù ngaõ, ñöôïc sinh ra vaø nuoâi lôùn thaønh moät só phu Boå-ñaëc-giaø-la. Do coù Boå-ñaëc-giaø-la neân ñoái vôùi nhöõng vieäc thaáy, nghe, hay, bieát veà caùc phaùp ñaõ coù ñöôïc, ñaõ tìm caàu, roài ñeå Taâm theo doõi, luoân suy nghó tìm xeùt..., thì khoâng neân noùi theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo giaûng daïy trình baøy, coù noùi: Vì Bí-soâ Boån-muïc-lö-aùt-lyù-saét-tra neân noùi: Naøy Bí-soâ, ñoái vôùi nhöõng vieäc thaáy, nghe, hieåu bieát veà caùc phaùp, ñaõ coù ñöôïc, ñaõ tìm caàu, roài ñeå yù theo doõi tìm xeùt thì thaáy Taát caû

ñeàu khoâng phaûi laø ngaõ, ngaõ sôû, cuõng khoâng phaûi laø ngaõ cuûa mình, phaûi neân duøng chaùnh tueä ñeå nhìn thaáy ñuùng thaät nhö theá... Thaày noùi lôøi aáy thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Nay neáu thaày cuõng noùi ñuùng nhö caùc lôøi vöøa noùi treân, thì khoâng neân noùi laø coù maïng soáng cuûa höõu tình coù ngaõ ñöôïc sinh ra vaø nuoâi lôùn leân thaønh moät só phu Boå-ñaëc-giaø-la. Do coù Boå-ñaëc-giaø-la neân ñoái vôùi nhöõng vieäc thaáy nghe, hieåu bieát veà caùc phaùp, ñaõ coù ñöôïc, ñaõ tìm caàu, ñeå yù theo doõi, tìm xeùt..., maø noùi höõu tình coù maïng soáng, coù ngaõ, ñöôïc sinh ra vaø nuoâi lôùn leân thaønh moät só phu Boå-ñaëc-giaø-la. Do coù Boå-ñaëc-giaø-la, cho neân ñoái vôùi caùc vieäc thaáy, nghe, hay, bieát veà caùc phaùp ñaõ coù ñöôïc, ñaõ tìm caàu vaø luoân theo doõi tìm xeùt..., thì khoâng ñuùng ñaïo lyù.

Uaån Thöù 2: BOÅ ÑAËC GIAØ LA, Phaàn 3

Tuïng OÁt-ñaø-nam thöù hai: Noùi Töø duyeân vaøo ñaâu? Thöùc thaân cuøng nieäm truï, Caùc giaùc chi ñaït ñöôïc, Höõu vi vaø voâ vi. Ngöôøi luaän veà Taùnh khoâng thì noùi: Laø nghóa ñuùng thöïc, laø nghóa hôn heát. Boå-ñaëc-giaø-la khoâng phaûi laø coù theå ñöôïc, khoâng phaûi laø coù theå chöùng, khoâng phaûi laø hieän coù, khoâng phaûi laø ñeàu coù. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. Ngöôøi luaän veà Boå-ñaëc-giaø-la hoûi: Naøy thaày, loøng Töø duyeân vôùi caùi gì? Ñaùp: Trong caùc phaùp Taùnh, Taát caû moïi thöù ñeàu coù ñaày ñuû, do ñoù maø coù ñuû caùc thöù

töôûng roài giaû noùi laø coù loaøi höõu tình. Theo nghóa ôû ñaây thì loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån tieáp noái nhau. Ngöôøi aáy hoûi: Thaày noùi laø loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån noái tieáp nhau phaûi chaêng? Ñaùp: Ñuùng nhö vaäy. Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng chaêng, nghóa laø trong Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo giaûng daïy, trình baøy coù noùi: Phaûi laøm cho caùc loaøi höõu tình ñeàu coù ñaày ñuû caùc thöù an vui, cöù suy nghó nhö theá vaø nhaäp Tam- muoäi Töø ... Ngöôøi naøy ñaùp: Ñuùng nhö theá. Baáy giôø ngöôøi kia noùi: Thaày haõy nghe kyõ keûo bò xem laø tranh luaän thua. Neáu loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån tieáp noái nhau thì khoâng neân noùi theo nôi Kheá kinh Phaät noùi: Phaûi laøm cho caùc loaøi höõu tình luoân ñöôïc an vui. Neáu suy nghó nhö theá vaø nhaäp Tam-muoäi Töø thì khoâng neân

noùi laø loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån noái tieáp nhau. Vì noùi loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån luoân noái tieáp nhau thì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Neân hoûi ngöôøi aáy: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng chaêng, theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo giaûng daïy trình baøy coù noùi: Coù saùu thöùc thaân, ñoù laø nhaõn thöùc, nhó thöùc, tyû thöùc, thieät thöùc, thaân thöùc, yù thöùc...? Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng theá. Naøy thaày, theá thì loøng Töø cuøng töông öng vôùi thöùc naøo cuûa thaân? Vôùi nhaõn thöùc, hay nhó, tyû, thieät, thaân, yù thöùc? Neáu noùi noù töông öng vôùi nhaõn thöùc, töùc laø noù khoâng duyeân vôùi loaøi höõu tình ñoù, vì nhaõn thöùc thì chæ duyeân vôùi saéc maø thoâi. Neáu noùi noù töông öng vôùi nhó thöùc, töùc laø noù khoâng duyeân vôùi loaøi höõu tình ñoù, vì nhó thöùc chæ duyeân vôùi tieáng maø thoâi. Neáu noùi noù töông öng vôùi tyû thöùc, töùc laø noù khoâng duyeân vôùi loaøi höõu tình ñoù, vì tyû thöùc chæ duyeân vôùi höông. Neáu noùi noù töông öng vôùi thieät thöùc, töùc laø noù khoâng duyeân vôùi höõu tình ñoù, vì thieät thöùc chæ duyeân vôùi vò. Neáu noùi noù töông öng vôùi thaân thöùc, töùc laø noù khoâng duyeân vôùi höõu tình ñoù, vì thaân thöùc chæ duyeân vôùi xuùc. Neáu noùi laø noù töông öng vôùi yù thöùc, töùc laø noù khoâng duyeân vôùi höõu tình aáy, vì yù thöùc chæ duyeân vôùi phaùp maø thoâi. Neáu noùi noù khoâng töông öng vôùi caû caùc thöùc nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù... töùc laø loøng Töø chæ töông öng vôùi thöùc thöù baûy cuûa loaøi höõu tình ñoù. Veà thöùc thöù baûy naøy thì Ñöùc Theá Toân khoâng hieän baøy söï hieåu bieát. Naøy thaày, Ñöùc Theá Toân ôû trong phaùp voâ uùy coù noùi theá naøy: Ta ñoái vôùi caùc phaùp hieän baøy söï hieåu bieát ñuùng nhaát. Neáu coù Sa-moân, Baø- la-moân hay Thieân ma, Phaïm chí v.v... ñuùng nhö phaùp maø hoûi han, vaán naïn ñeàu khieán luoân ghi nhôù. Ñoái vôùi caùc phaùp maø Ta khoâng hieän baøy söï thaáy bieát ñuùng ñaén, vì noù khoâng duyeân vôùi chaùnh kieán cuûa Ta. Khi noù khoâng duyeân thì Ta luoân ñöôïc an oån, khoâng coù sôï seät naøo caû. Khi ñoù Ta töï xöng laø baäc Ñaïi tieân cao quyù ñang chuyeån Ñaïi phaùp luaân, laø teáng gaàm lôùn cuûa sö töû ôû giöõa ñaïi chuùng. Naøy thaày, neáu nhö theá thì haù chaúng coù keû vaán naïn cho Phaät laø voâ trí sao? Naøy thaày, Ta khoâng heà vaán naïn baûo Phaät laø keû voâ trí, vì Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi vieäc ñoù ñaõ hieän baøy söï hieåu bieát

ñaày ñuû, nhöng khoâng tuyeân boá ra maø thoâi. Naøy thaày, Ñöùc Theá Toân ñaõ töøng noùi vôùi thaày A- nan-ñaø: Naøy thaày A-nan-ñaø, ñoái vôùi caùc phaùp Ta luoân giaûng daïy khoâng heà ngöng nghæ giaùn ñoaïn, nhö caùc phaùp boán nieäm xöù, boán chaùnh ñoaïn, boán nhö yù tuùc, naêm caên, naêm löïc, baûy giaùc chi, Taùm chi Thaùnh ñaïo...

SOÁ 1539 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA THÖÙC THAÂN TUÙC - Quyeån 3 663

Naøy thaày A-nan-ñaø, Nhö Lai ñoái vôùi caùc phaùp khoâng heà laø baäc thaày naém chaéc baøn Tay, nghóa laø töï mình che giaáu sôï ngöôøi khaùc bieát ñieàu khoâng hieåu bieát cuûa mình. Naøy thaày, neáu nhö theá thì ñaâu coù thaéc maéc cho Phaät laø baäc thaày coøn giaáu gieám? Ngöôøi aáy noùi: Naøy thaày, toâi khoâng heà thaéc maéc vaán naïn cho Phaät laø keû voâ trí, toâi cuõng khoâng thaéc maéc cho Phaät laø baäc thaày coøn giaáu gieám, vì ñoái vôùi caùc phaùp, duø Ñöùc Theá Toân ñeàu hieåu bieát roõ, nhöng khoâng tuyeân boá noùi ra. Naøy thaày, Ñöùc Theá Toân coù noùi trong kinh Thaêng Nhieáp Ba Laâm: Naøy caùc thaày Bí-soâ, cho ñeán khaép caû ñaïi ñòa nhieàu nhö soá laù caây nôi röøng Thaêng Nhieáp Ba, ñoái vôùi caùc phaùp ñoù Ta ñeàu töï nhieân nhaän bieát, tuy hieän baøy söï giaùc ngoä nhöng khoâng noùi cho ngöôøi khaùc. Theá neân Ñöùc Theá Toân bieát caû, duø bieát roõ nhöng khoâng noùi ra. Neân hoûi ngöôøi aáy: Naøy thaày, ôû ñoaïn kinh ñoù khoâng coù noùi theâm ñieàu gì khaùc nöõa chaêng? AÁy laø nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Naøy caùc Bí-soâ, trong nhöõng phaùp aáy khoâng daãn Ta ñeán caùc nghóa lyù naøo, caùc ñieàu toát laønh naøo, caùc phaùp moân naøo. Noù cuõng khoâng ñöa Ta ñeán phaïm haïnh, khoâng giuùp Ta chöùng ñöôïc thaàn thoâng, khoâng giuùp Ta chöùng ñöôïc baäc Ñaúng giaùc hay chöùng ñöôïc quaû vò Nieát-baøn. Giaû nhö coù loaïi Boå-ñaëc-giaø-la nhö theá, cuõng khoâng theå daãn ñöa Ta ñeán nghóa lyù naøo, söï toát laønh naøo, caùc phaùp moân naøo. Noù cuõng khoâng ñöa Ta ñeán phaïm haïnh, khoâng giuùp Ta chöùng ñöôïc thaàn thoâng hay baäc Ñaúng giaùc, cuõng khoâng giuùp Ta chöùng ñöôïc quaû vò Nieát-baøn, töùc laø khoâng coù choã duøng, laø voâ duïng. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. Ngöôøi luaän veà Taùnh khoâng thì noùi: Laø nghóa ñuùng thöïc, laø nghóa hôn heát, Boå-ñaëc-giaø-la khoâng phaûi laø coù theå ñöôïc, khoâng phaûi laø coù theå chöùng, khoâng phaûi laø hieän coù, khoâng phaûi laø ñeàu coù. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. Ngöôøi luaän veà Boå-ñaëc-giaø-la lieàn hoûi: Naøy thaày, loøng Töø duyeân vaøo ñaâu? Ñaùp: Nhöõng phaùp Taùnh, caùc thöù coù ñeàu coù, do caùc töôûng ñeàu töôûng neân möôïn nhôø ñoù maø noùi coù höõu tình. Vôùi nghóa ôû ñaây thì loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån noái tieáp nhau. Ngöôøi aáy hoûi: Thaày noùi loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån tieáp nhau ñaáy chaêng? Ñuùng vaäy. Ngöôøi aáy laïi hoûi: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng khoâng? Nghóa laø trong Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo trình baøy giaûng daïy, coù noùi: Phaûi laøm theá naøo khieán cho caùc loaøi höõu tình luoân ñöôïc ñaày ñuû an vui, cöù suy nghó nhö theá maø nhaäp vaøo Tam-muoäi loøng Töø? Ñaùp: Ñuùng vaäy. Naøy thaày haõy nghe kyõ keûo bò xem laø tranh luaän thua. Neáu loøng Töø

duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån tieáp noái nhau thì khoâng neân noùi theo nôi caùc Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo trình baøy giaûng daïy coù noùi: Phaûi khieán cho caùc loaøi höõu tình ñöôïc an vui ñaày ñuû, cöù suy nghó nhö theá maø nhaäp vaøo Tam-muoäi loøng Töø ... Vì thaày noùi ñieàu ñoù laø khoâng ñuùng ñaïo lyù. Nay neáu thaày noùi theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo trình baøy giaûng daïy, noùi: Phaûi khieán cho Taát caû caùc loaøi höõu tình luoân ñöôïc an vui ñaày ñuû, cöù nghó nhö theá maø nhaäp vaøo Tam-muoäi loøng Töø..., thì khoâng neân noùi loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån noái tieáp nhau, vì noù khoâng ñuùng ñaïo lyù. Neân hoûi ngöôøi aáy: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng khoâng, nghóa laø theo nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo trình baøy giaûng daïy coù noùi: Coù boán nieäm truï, ñoù laø thaân nieäm truï, thoï nieäm truï, Taâm nieäm truï vaø phaùp nieäm truï? Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng theá. Naøy thaày, loøng Töø ñaõ töông öng vôùi nieäm truï naøo? Noù töông öng vôùi thaân nieäm truï, hay thoï, hay Taâm, hay phaùp nieäm truï? Neáu noùi noù töông öng vôùi thaân nieäm truï töùc laø noù khoâng duyeân vôùi höõu tình, vì thaân nieäm truï chæ duyeân vôùi thaân. Neáu noùi noù töông öng vôùi thoï nieäm truï thì noù khoâng duyeân vôùi höõu tình, vì thoï nieäm truï chæ duyeân vôùi thoï. Neáu noùi noù töông öng vôùi Taâm nieäm truï, thì noù khoâng duyeân vôùi höõu tình, vì Taâm nieäm truï chæ duyeân vôùi Taâm. Neáu noùi noù töông öng vôùi phaùp nieäm truï, thì noù khoâng duyeân vôùi höõu tình, vì phaùp nieäm truï chæ duyeân vôùi phaùp. Coøn neáu noùi noù khoâng töông öng caû vôùi boán nieäm truï thaân, thoï, Taâm, phaùp..., töùc laø loøng Töø ñaõ töông öng vôùi nieâm truï thöù naêm cuûa höõu tình. Nieäm truï ñoù Ñöùc Theá Toân khoâng chæ roõ cho bieát. Naøy thaày, Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi phaùp voâ uùy coù noùi: Ñoái vôùi caùc phaùp Ta ñeàu hieän baøy söï hieåu bieát ñuùng ñaén. Neáu coù Sa-moân, Baø-la- moân naøo hoaëc laø Thieân, Ma, Phaïm v.v... ñuùng nhö phaùp maø vaán naïn, ñeàu khieán luoân nhôù nghó ñeán. Ñoái vôùi caùc phaùp ñoù Ta khoâng chæ roõ söï thaáy bieát ñuùng, vì chuùng khoâng duyeân vôùi chaùnh kieán cuûa Ta. Khi noù khoâng duyeân thì Ta luoân ñöôïc an oån, khoâng coù söï sôï seät naøo caû. Khi ñoù, Ta töï xöng laø baäc Ñaïi tieân cao quyù ñang chuyeån Ñaïi phaïm luaân, laø tieáng gaàm lôùn cuûa sö töû ôû giöõa ñaïi chuùng. Naøy thaày, nhö theá thì haù khoâng coù keû vaán naïn baûo Phaät laø voâ trí? Ngöôøi aáy noùi: Naøy thaày, Ta khoâng heà vaán naïn thaéc maéc baûo Phaät laø keû voâ trí. Vì Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi vieäc ñoù ñaõ hieåu bieát ñaày ñuû, nhöng laïi khoâng noùi ra maø thoâi. Naøy thaày, Ñöùc Theá Toân ñaõ töøng noùi vôùi thaày A-nan-ñaø: Naøy A-nan-ñaø, ñoái vôùi caùc phaùp moân Ta luoân tuyeân noùi giaûng daïy khoâng heà giaùn ñoaïn, ngöng nghæ, nhö caùc phaùp boán nieäm truï, boán

chaùnh ñoaïn, boán nhö yù tuùc, naêm caên, naêm löïc, baûy giaùc chi, Taùm chi Thaùnh ñaïo v.v... Naøy thaày A-nan-ñaø, Nhö Lai ñoái vôùi caùc phaùp khoâng heà giaáu gieám nhö baäc thaày naém chaéc baøn Tay ñeå töï mình luoân che giaáu, sôï

ngöôøi khaùc bieát ñöôïc choã khoâng hieåu bieát cuûa mình. Naøy thaày, neáu nhö theá haù laïi chaúng coù keû vaán naïn thaéc maéc Phaät coøn giaáu gieám? Ngöôøi aáy noùi: Naøy thaày, toâi khoâng heà thaéc maéc vaán naïn cho Phaät laø keû voâ trí, cuõng khoâng vaán naïn cho Phaät laø coù giaáu gieám, vì Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi caùc phaùp ñoù ñeàu hieän söï hieåu bieát roõ raøng nhöng laïi khoâng noùi ra. Naøy thaày, Ñöùc Theá Toân coù noùi trong kinh Thaéng Nhieáp Ba Laâm: Naøy caùc thaày Bí-soâ, cho ñeán ñaïi ñòa nhieàu nhö soá laù caây nôi röøng Thaêng Nhieáp Ba, ñoái vôùi caùc phaùp ñoù Ta ñeàu töï nhieân hieåu bieát roõ raøng, tuy hieän bieát roõ nhöng khoâng noùi cho ngöôøi khaùc. Theá neân Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi caùc nieäm truï ñoù duø ñaõ bieát roõ nhöng khoâng noùi ra. Neân hoûi ngöôøi aáy: Naøy thaày, ôû ñoaïn kinh ñoù khoâng noùi theâm ñieàu gì khaùc nöõa hay sao? AÁy laø nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Naøy caùc vò Bí-soâ, caùc phaùp aáy khoâng daãn Ta ñeán caùc nghóa lyù naøo, caùc ñieàu toát laønh naøo, caùc phaùp moân naøo, noù cuõng khoâng ñöa Ta ñeán phaïm haïnh, khoâng giuùp Ta chöùng ñöôïc thaàn thoâng, hay chöùng ñöôïc baäc Ñaúng giaùc, hay chöùng ñöôïc quaû vò Nieát-baøn. Giaû söû nhö coù loaïi Boå-ñaëc-giaø-la nhö theá thì cuõng khoâng theå daãn Ta ñeán nghóa lyù naøo, caùc ñieàu toát laønh naøo, caùc phaùp moân naøo. Noù khoâng giuùp Ta chöùng ñöôïc thaàn thoâng, chöùng ñöôïc baäc Ñaúng giaùc, hay chöùng ñöôïc quaû vò Nieát-baøn, töùc laø noù khoâng coù choã duøng, laø voâ duïng. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. Ngöôøi luaän veà Taùnh khoâng thì noùi: Laø nghóa ñuùng thöïc, laø nghóa hôn heát. Boå-ñaëc-giaø-la khoâng coù theå ñöôïc, khoâng coù theå chöùng, khoâng phaûi laø hieän coù, khoâng phaûi laø ñeàu coù. Theá neân noùi khoâng coù Boå-ñaëc- giaø-la. Ngöôøi luaän veà Boå-ñaëc-giaø-la lieàn hoûi: Naøy thaày, loøng Töø duyeân vaøo ñaâu? Ñaùp: Caùc thöù phaùp Taùnh, nhöõng thöù coù ñeàu coù, do caùc töôûng ñeàu töôûng neân nhôø ñoù maø noùi coù loaïi höõu tình. Vôùi nghóa ôû ñaây thì loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån noái tieáp nhau. Ngöôøi aáy hoûi: Thaày noùi loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån tieáp nhau ñaáy chaêng? Ñaùp: Ñuùng vaäy. Ngöôøi aáy hoûi: Thaày coù cho ñieàu naøy laø ñuùng chaêng? Nghóa laø nôi Kheá kinh Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo trình baøy giaûng daïy coù noùi: Phaûi khieán cho Taát caû loaøi höõu tình luoân ñöôïc an vui ñaày ñuû, cöù suy nghó nhö theá maø nhaäp vaøo Tam-muoäi loøng Töø? Ngöôøi naøy ñaùp: Ñuùng nhö theá. Ngöôøi aáy noùi: Thaày neân nghe kyõ keûo bò xem laø tranh luaän thua.

SOÁ 1539 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA THÖÙC THAÂN TUÙC - Quyeån 3 666

Neáu loøng Töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån tieáp noái nhau thì khoâng neân noùi: Theo caùc Kheá kinh, Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo trình baøy, giaûng daïy coù noùi: Phaûi khieán cho caùc loaøi höõu tình ñöôïc an vui ñaày ñuû, cöù suy nghó nhö theá maø nhaäp vaøo Tam-muoäi loøng Töø. Vì thaày noùi nhö theá laø khoâng ñuùng ñaïo lyù. Nay neáu thaày noùi theo Kheá kinh, Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo trình baøy giaûng daïy coù noùi: Phaûi khieán cho caùc loaøi höõu tình luoân ñöôïc an vui ñaày ñuû, cöù suy nghó nhö theá maø nhaäp vaøo Tam-muoäi loøng Töø..., thì khoâng neân noùi Taâm töø duyeân vaøo maø giöõ laáy caùc uaån noái tieáp nhau, vì khoâng ñuùng ñaïo lyù. Neân hoûi ngöôøi aáy: Thaày coù cho ñieàu

naøy laø ñuùng khoâng, töùc laø theo nôi Kheá kinh, Ñöùc Theá Toân ñaõ kheùo leùo trình baøy giaûng daïy, coù noùi: Coù baûy giaùc chi laø Nieäm, Traïch phaùp, Tinh Taán, Hyû, Khinh an, Ñònh vaø Xaû giaùc chi? Ngöôøi aáy ñaùp: Ñuùng theá. Naøy thaày, loøng Töø seõ töông öng vôùi giaùc chi naøo? Töông öng vôùi Nieäm hay Traïch phaùp, Tinh Taán, Hyû, Khinh an, Ñònh vaø Xaû giaùc chi? Neáu noùi loøng Töø töông öng vôùi Nieäm giaùc chi thì noù khoâng duyeân vôùi höõu tình, vì Nieäm giaùc chi chæ duyeân vôùi phaùp. Neáu noùi loøng Töø töông öng vôùi Traïch phaùp, Tinh Taán, Hyû, Khinh an, Ñònh Xaû v.v... thì noù khoâng duyeân vôùi höõu tình, vì caùc giaùc chi nhö Xaû v.v... chæ duyeân vôùi phaùp. Neáu noùi noù khoâng töông öng vôùi Nieäm v.v... nhö baûy giaùc chi, töùc laø loøng Töø ñaõ töông öng rieâng vôùi giaùc chi thöù Taùm cuûa loaøi höõu tình. Thöù giaùc chi naøy Ñöùc Theá Toân khoâng chæ cho bieát. Naøy thaày, trong phaùp voâ uùy, Ñöùc Theá Toân coù noùi: Ñoái vôùi caùc phaùp Ta ñeàu hieän baøy söï hieåu bieát roõ raøng. Neáu coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo hay Thieân, Ma, Phaïm v.v... ñuùng nhö phaùp maø vaán naïn, thaéc maéc ñeàu khieán luoân nhôù nghó. Ñoái vôùi caùc phaùp Ta khoâng hieän baøy söï hieåu bieát roõ raøng, vì nhöõng söï thaáy bieát ñoù khoâng duyeân vôùi chaùnh kieán cuûa Ta. Khi noù khoâng duyeân thì Ta luoân ñöôïc an oån, khoâng coù söï sôï seät naøo caû. Khi ñoù Ta töï xöng laø baäc Ñaïi tieân cao quyù ñang chuyeån Ñaïi phaïm luaân, laø tieáng gaàm lôùn cuûa sö töû ôû giöõa ñaïi chuùng. Naøy thaày, neáu nhö theá thì haù chaúng coù keû vaán naïn thaéc maéc baûo Phaät laø voâ trí? Ngöôøi aáy noùi: Naøy thaày, Ta khoâng heà vaán naïn, thaéc maéc baûo Phaät laø keû voâ trí, vì Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi caùc vieäc ñoù ñaõ hieän baøy söï hieåu bieát roõ raøng, nhöng laïi khoâng noùi ra maø thoâi.

SOÁ 1539 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA THÖÙC THAÂN TUÙC - Quyeån 3 667

Naøy thaày, Ñöùc Theá Toân ñaõ töøng noùi vôùi thaày A-nan-ñaø: Naøy thaày A-nan-ñaø, ñoái vôùi caùc phaùp Ta hieän ñang tuyeân noùi, giaûng daïy khoâng heà giaùn ñoaïn ngöng nghæ, nhö caùc phaùp boán nieäm truï, boán chaùnh ñoaïn, boán nhö yù tuùc, naêm caên, naêm löïc, baûy giaùc chi, Taùm chi Thaùnh ñaïo v.v... Naøy thaày A-nan-ñaø, Nhö Lai ñoái vôùi caùc phaùp khoâng heà giaáu gieám, nhö keû che giaáu sôï ngöôøi khaùc bieát ñieàu khoâng hieåu bieát cuûa mình. Naøy thaày, neáu nhö theá thì haù chaúng coù keû vaán naïn thaéc maéc cho Phaät laø coù giaáu gieám? Ngöôøi aáy noùi: Naøy thaày, toâi khoâng heà vaán naïn thaéc maéc cho Phaät laø keû voâ trí, cuõng khoâng vaán naïn baûo Phaät laø coù giaáu gieám. Vì Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi caùc phaùp ñoù ñeàu hieän baøy söï hieåu bieát roõ raøng, nhöng laïi khoâng noùi ra. Naøy thaày, Ñöùc Theá Toân coù noùi trong kinh Thaéng Nhieáp Ba Laâm: Naøy caùc thaày Bí-soâ, cho ñeán khaép caû ñaïi ñòa nhieàu nhö soá laù caây ôû röøng Thaêng Nhieáp Ba, ñoái vôùi caùc phaùp ôû ñoù Ta ñeàu töï nhieân hieåu bieát roõ raøng. Tuy hieän hieåu bieát roõ, nhöng laïi khoâng noùi cho ai bieát. Theá neân Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi caùc giaùc chi aáy ñaõ hieän baøy söï hieåu bieát roõ raøng nhöng khoâng noùi ra. Neân hoûi ngöôøi aáy: Naøy thaày, ôû ñoaïn kinh ñoù laïi khoâng coù noùi theâm ñieàu gì khaùc nöõa chaêng? AÁy laø Theá Toân coù noùi: Naøy caùc thaày Bí-soâ, vì caùc phaùp ñoù khoâng daãn Ta ñeán caùc nghóa lyù naøo,

caùc ñieàu toát laønh naøo, caùc phaùp moân naøo caû, noù cuõng khoâng ñöa Ta ñeán vôùi phaïm haïnh, khoâng giuùp Ta chöùng ñöôïc thaàn thoâng, hay chöùng ñöôïc baäc Ñaúng giaùc, cuõng khoâng giuùp Ta chöùng ñöôïc quaû vò Nieát-baøn. Giaû söû nhö coù loaïi Boå-ñaëc- giaø-la nhö theá, thì cuõng khoâng theå daãn ñöa Ta ñeán nhöõng nghóa lyù naøo, caùc ñieàu toát laønh naøo, caùc phaùp moân naøo. Noù cuõng khoâng giuùp Ta chöùng ñöôïc thaàn thoâng, hay chöùng ñöôïc baäc Ñaúng giaùc, hoaëc chöùng ñöôïc quaû vò Nieát-baøn, töùc laø noù khoâng coù choã duøng, laø voâ duïng. Theá neân noùi laø khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. Ngöôøi luaän veà Boå-ñaëc-giaø-la lieàn noùi: Höõu vi coù theå ñaït ñöôïc, voâ vi coù theå ñaït tôùi ñöôïc, Boå-ñaëc-giaø-la cuõng coù theå ñaït ñöôïc. Ngöôøi luaän veà Taùnh khoâng thì hoûi: Naøy thaày, Boå-ñaëc-giaø-la ñoù, phaûi noùi laø höõu vi hay laø voâ vi? Neáu noùi laø höõu vi thì phaûi ñöôïc thaønh laäp gioáng nhö höõu vi, nghóa laø coù sinh dieät, coù truï laïi vaø coù ñoåi khaùc. Neáu noùi laø voâ vi thì phaûi ñöôïc thaønh laäp gioáng nhö voâ vi, töùc laø khoâng coù sinh dieät, khoâng coù truï laïi vaø ñoåi khaùc. Naøy thaày, Ñöùc Theá Toân noùi caùc thaày Bí-soâ bieát: Coù hai vaät: Moät laø Höõu vi, hai laø Voâ vi, ngoaøi ra khoâng coù moät vaät naøo khaùc. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la.

SOÁ 1539 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA THÖÙC THAÂN TUÙC - Quyeån 3 668

Uaån Thöù 2: BOÅ ÑAËC GIAØ LA, Phaàn 4

Tuïng OÁt-ñaø-nam thöù ba: Boå-ñaëc-giaø-la khoâng coù Khoâng, Caùc phaùp hoøa hôïp moãi thöù Taïo, Bao caâu sinh bieát do hai thöùc, Taâm Taùnh voâ thöôøng roõ aùi duyeân. - Coù saùu thöùc thaân: Ñoù laø caùc thöùc nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù. Maét vaø saéc laøm duyeân, sinh ra nhaõn thöùc. Nhö theá thì nhaõn thöùc chæ bieát ñöôïc caùc saéc, chöù khoâng phaûi laø Boå-ñaëc-giaø-la. Vì Boå-ñaëc-giaø-la naøy khoâng phaûi laø nhaõn thöùc ñeå nhaän bieát. Chæ coù caùc saéc laø ñoái töôïng nhaän bieát cuûa nhaõn thöùc. Theá neân nhaõn thöùc naøy khoâng phaûi laø Boå-ñaëc- giaø-la thöùc. Vaû laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc. Caû ba thöù ñoù hoøa hôïp nhau laïi neân coù xuùc. Nhö theá thì nhaõn thöùc chæ coù theå tieáp xuùc ñöôïc caùc saéc, noù khoâng phaûi laø Boå-ñaëc-giaø-la. Boå-ñaëc-giaø-la naøy khoâng phaûi laø choã tieáp xuùc cuûa nhaõn xuùc chæ coù caùc saéc laø choã tieáp xuùc cuûa nhaõn xuùc. Theá neân nhaõn xuùc ñaây khoâng phaûi laø Boå-ñaëc-giaø-la xuùc. Vaû laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp nhau cho neân coù xuùc. Xuùc laøm duyeân neân sinh ra thoï. Nhö theá thì nhaõn xuùc ñaõ sinh ra thoï, neân chæ coù theå thoï nhaän ñöôïc caùc saéc, chöù khoâng phaûi Boå-ñaëc-giaø-la. Loaïi Boå-ñaëc-giaø-la naøy khoâng phaûi laø do nhaõn xuùc sinh ra hay thoï nhaän bieát, maø chæ coù caùc saéc môùi do nhaõn xuùc sinh ra vaø caùc thoï nhaän laõnh. Theá neân chính nhaõn xuùc sinh ra thoï chöù khoâng phaûi Boå-ñaëc-giaø-la xuùc sinh ra thoï. Vaû laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc. Caû ba thöù laø maét- saéc- thöùc, hoøa hôïp laïi maø coù xuùc. Xuùc laøm duyeân sinh ra töôûng. Nhö vaäy thì nhaõn xuùc sinh ra töôûng vaø chæ coù theå töôûng ñöôïc caùc saéc chöù khoâng phaûi laø

Boå-ñaëc-giaø-la. Nhaõn xuùc sinh ra caùc töôûng vaø chæ nghó töôûng tôùi caùc saéc chöù khoâng phaûi nghó töôûng tôùi Boå-ñaëc-giaø-la. Theá neân nhaõn xuùc sinh ra caùc töôûng chöù khoâng phaûi Boå-ñaëc-giaø-la sinh ra caùc töôûng. Vaû laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp laïi neân coù xuùc. Do xuùc laøm duyeân neân sinh ra tö (suy nghó). Nhö theá laø nhaõn xuùc sinh ra tö, chæ coù theå suy nghó ñeán caùc saéc chöù khoâng phaûi Boå- ñaëc-giaø-la. Nhaõn xuùc sinh ra tö ñeå suy nghó veà caùc saéc chöù khoâng phaûi suy nghó veà Boå-ñaëc-giaø-la. Theá neân nhaõn xuùc sinh ra tö, chöù khoâng phaûi Boå-ñaëc-giaø-la xuùc sinh ra tö. Do caùc phaùp nhö theá neân xuùc laø Boå-ñaëc-giaø-la thöù naêm, khoâng coù theå ñöôïc, khoâng coù theå chöùng, khoâng phaûi laø hieän coù, khoâng phaûi laø ñeàu

coù. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. Cuõng nhö nhaõn thöùc, caùc thöùc nhó, tyû, thieät, thaân, yù, thöùc... cuõng vaäy. - Coù saùu thöùc thaân: Laø caùc thöùc nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù... Maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc. Trong ñoù, hoaëc laø maét, laø saéc, laø nhaõn thöùc ñeàu khoâng phaûi laø Boå-ñaëc-giaø-la, maø chæ coù maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc. Laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, caû ba thöù hoøa hôïp neân sinh ra xuùc. Trong ñoù, hoaëc laø maét hay saéc hay nhaõn thöùc, hay nhaõn xuùc ñeàu khoâng phaûi laø Boå-ñaëc-giaø-la, maø chæ coù saéc vaø maét laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp neân coù xuùc. Laïi, do maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp maø coù xuùc. Do xuùc laøm duyeân neân coù thoï. Trong ñoù, hoaëc laø maét hay saéc, hay nhaõn thöùc, hay nhaõn xuùc sinh ra thoï ñeàu khoâng phaûi laø Boå-ñaëc- giaø-la, chæ coù saéc vaø maét laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp neân coù xuùc, xuùc laøm duyeân neân coù thoï. Laïi, do maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp maø coù xuùc. Do xuùc laøm duyeân neân sinh ra töôûng. Trong ñoù hoaëc laø maét hay saéc, hay nhaõn thöùc, hay nhaõn xuùc sinh ra töôûng... ñeàu khoâng phaûi laø Boå-ñaëc-giaø-la, chæ coù saéc vaø maét laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp neân coù xuùc, xuùc laøm duyeân neân sinh ra töôûng. Laïi, do maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, caû ba thöù hoøa hôïp maø coù xuùc. Do xuùc laøm duyeân neân sinh ra tö. Trong ñoù, hoaëc laø maét hay saéc, hay nhaõn thöùc, hay nhaõn xuùc sinh ra tö ñeàu khoâng phaûi laø Boå-ñaëc- giaø-la, chæ coù saéc vaø maét laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp neân coù xuùc. Do xuùc laøm duyeân neân sinh ra tö. Do caùc phaùp ñoù maø xuùc laø Boå-ñaëc-giaø-la thöù naêm, khoâng coù theå ñöôïc, khoâng coù theå chöùng, khoâng phaûi laø hieän coù, khoâng phaûi laø ñeàu coù. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. Cuõng nhö nhaõn thöùc, caùc thöùc nhó, tyû, thieät, thaân, yù cuõng vaäy. - Coù saùu thöùc thaân: Ñoù laø caùc thöùc nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù. Maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc. Trong ñoù, maét sinh, saéc sinh maø nhaõn thöùc khoâng sinh, nhö theá laø khoâng theå ñöôïc. Coøn maét sinh, saéc sinh vaø nhaõn thöùc cuõng sinh thì coù theå ñöôïc. Neáu trong ñoù maét dieät, saéc dieät, maø nhaõn thöùc khoâng dieät laø

khoâng theå ñöôïc, coøn maét dieät, saéc dieät maø nhaõn thöùc cuõng dieät thì coù theå ñöôïc. Laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, caû ba thöù hoøa hôïp neân sinh ra xuùc. Trong ñoù, maét coù sinh, saéc coù sinh, nhaõn thöùc coù sinh maø nhaõn xuùc khoâng sinh thì khoâng theå ñöôïc. Coøn maét coù sinh, saéc coù sinh, nhaõn thöùc vaø nhaõn xuùc cuõng sinh nhö theá laø coù theå ñöôïc. Traùi laïi

maét, saéc, nhaõn thöùc dieät maø nhaõn xuùc khoâng dieät thì khoâng theå ñöôïc. Coøn nhö maét, saéc, nhaõn thöùc dieät maø nhaõn xuùc cuõng dieät thì coù theå ñöôïc. Laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, caû ba thöù hoøa hôïp maø coù xuùc, xuùc laøm duyeân neân sinh ra thoï. Trong ñoù, maét, saéc, nhaõn thöùc, nhaõn xuùc ñeàu sinh maø nhaõn xuùc sinh ra thoï laïi khoâng sinh thì khoâng theå ñöôïc. Traùi laïi maét, saéc, nhaõn thöùc, nhaõn xuùc vaø caû nhaõn xuùc sinh ra thoï ñeàu sinh thì coù theå ñöôïc. Coøn trong ñoù maét, saéc, nhaõn thöùc, nhaõn xuùc ñeàu dieät coøn nhaõn xuùc sinh ra thoï laïi khoâng dieät thì khoâng theå ñöôïc. Neáu maét, saéc, nhaõn thöùc, nhaõn xuùc vaø nhaõn xuùc sinh ra thoï ñeàu dieät thì coù theå ñöôïc. Laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp neân coù xuùc, xuùc laøm duyeân neân sinh ra töôûng. Trong ñoù maét, saéc, nhaõn thöùc nhaõn xuùc ñeàu sinh maø nhaõn xuùc sinh ra töôûng laïi khoâng sinh, nhö theá laø khoâng ñöôïc. Coøn maét, saéc, nhaõn thöùc, nhaõn xuùc vaø nhaõn xuùc sinh ra töôûng ñeàu sinh thì coù theå ñöôïc. Trong ñoù, neáu maét, saéc, nhaõn thöùc, nhaõn xuùc ñeàu dieät, nhöng nhaõn xuùc sinh ra töôûng khoâng dieät thì khoâng theå ñöôïc. Coøn nhö maét, saéc, nhaõn thöùc, nhaõn xuùc vaø nhaõn xuùc sinh ra töôûng ñeàu dieät thì laø coù theå ñöôïc. Laïi, maét, saéc cuøng laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, caû ba thöù hoøa hôïp neân coù xuùc. Xuùc laøm duyeân neân sinh ra tö. Trong ñoù maét, saéc, nhaõn thöùc nhaõn xuùc ñeàu sinh maø nhaõn xuùc sinh ra tö khoâng sinh, nhö theá laø khoâng theå ñöôïc. Coøn maét, saéc, nhaõn thöùc, nhaõn xuùc vaø caû nhaõn xuùc sinh ra tö ñeàu sinh thì coù theå ñöôïc. Neáu trong ñoù maø maét, saéc, nhaõn thöùc, nhaõn xuùc ñeàu dieät, nhöng nhaõn xuùc sinh ra tö laïi khoâng dieät, nhö theá laø khoâng theå ñöôïc. Coøn Taát caû maét, saéc, nhaõn thöùc, nhaõn xuùc vaø nhaõn xuùc sinh ra tö ñeàu dieät caû thì laø coù theå ñöôïc. Caùc phaùp nhö theá, xuùc laø Boå-ñaëc-giaø-la thöù naêm, cuøng sinh cuøng truï vaø cuøng dieät. Khi moät caùi sinh thì Taát caû cuøng sinh, khi moät caùi dieät thì Taát caû cuøng dieät. Do caùc phaùp naøy maø xuùc laø Boå-ñaëc-giaø-la thöù naêm, khoâng coù theå ñöôïc, khoâng coù theå chöùng, khoâng phaûi laø hieän coù, khoâng phaûi laø ñeàu coù. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. Cuõng nhö nhaõn thöùc, caùc thöùc khaùc nhö nhó, tyû, thieät, thaân, yù cuõng nhö theá. - Coù saùu thöùc thaân: Töùc laø caùc thöùc nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù. Maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc. Nhö theá thì nhaõn thöùc laø coù theå nhaän bieát caùc saéc, chöù khoâng phaûi laø xuùc, thoï, töôûng, tö. Do töôùng coù theå nhaän bieát thì ñoù laø nhaõn thöùc. Laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp laïi

SOÁ 1539 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA THÖÙC THAÂN TUÙC - Quyeån 3 671

neân coù xuùc. Nhö theá laø nhaõn xuùc luoân luoân tieáp xuùc vôùi caùc saéc, khoâng phaûi laø thoï, töôûng, tö, thöùc. Do töôùng luoân luoân tieáp xuùc thì ñoù laø nhaõn xuùc. Laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp neân coù xuùc. Xuùc laøm duyeân neân sinh ra thoï. Nhö theá laø nhaõn xuùc sinh ra thoï luoân luoân nhaän bieát xuùc caûm caùc saéc, maø khoâng phaûi laø töôûng, tö, thöùc, xuùc. Do töôùng luoân luoân nhaän bieát xuùc caûm thì ñoù laø thoï do xuùc sinh ra. Laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, ba thöù hoøa hôïp laïi neân coù xuùc. Xuùc laøm duyeân neân sinh ra töôûng. Nhö theá thì töôûng do nhaõn xuùc sinh ra luoân luoân nghó töôûng caùc saéc, chöù khoâng phaûi laø tö, thöùc, xuùc, thoï. Do caùi töôùng hay töôûng nghó thì ñoù laø caùi töôûng do xuùc sinh ra. Laïi, maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, caû ba thöù hoøa hôïp laïi neân coù xuùc. Xuùc laøm duyeân neân sinh ra tö. Nhö theá thì tö laø do nhaõn xuùc sinh ra luoân luoân suy nghó ñeán caùc saéc, chöù khoâng phaûi laø thöùc, xuùc, thoï, töôûng. Do caùi töôûng luoân luoân suy nghó, thì ñoù laø tö do nhaõn xuùc sinh ra. Caùc phaùp nhö theá, neân xuùc laø caùi thöù naêm ñoàng sinh, ñoàng truï vaø ñoàng dieät. Khi moät caùi sinh ra thì Taát caû ñeàu sinh, khi moät caùi dieät ñi thì Taát caû ñeàu dieät. Khi ñaõ sinh khôûi roài thì moãi caùi ñeàu ñaûm traùch rieâng nhieäm vuï, vieäc laøm cuûa mình maø khoâng laøm coâng vieäc cuûa caùi khaùc ñöôïc. Do caùc phaùp naøy maø xuùc laø Boå-ñaëc-giaø-la thöù naêm khoâng coù theå ñöôïc, khoâng coù theå chöùng, khoâng phaûi laø hieän coù, khoâng phaûi ñeàu coù. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. Cuõng nhö nhaõn thöùc, caùc thöùc khaùc nhö nhó, tyû, thieät, thaân, yù cuõng vaäy. - Coù saùu thöùc thaân: Laø caùc thöùc nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù. Hoûi: Nhaõn thöùc phaân bieät hieåu bieát nhöõng gì vaø khoâng phaân bieät hieåu bieát nhöõng gì? Ñaùp: Nhaõn thöùc phaân bieät vaø hieåu bieát caùc saéc vaø khoâng phaân bieät hieåu bieát möôøi moät xöù kia, cuõng nhö theá Ta coù: Nhó thöùc phaân bieät hieåu bieát caùc tieáng vaø khoâng phaân bieät hieåu bieát möôøi moät xöù kia. Tyû thöùc phaân bieät hieåu bieát caùc muøi thôm-thoái, vaø khoâng phaân bieät hieåu bieát möôøi moät xöù kia. Thieät thöùc phaân bieät hieåu bieát caùc vò (maën, ngoït) maø khoâng phaân bieät hieåu bieát möôøi moät xöù kia.

SOÁ 1539 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA THÖÙC THAÂN TUÙC - Quyeån 3 672

Thaân thöùc phaân bieät hieåu bieát caùc ñuïng chaïm vaø khoâng phaân bieät hieåu bieát möôøi moät xöù kia. Hoûi: YÙ thöùc phaân bieät hieåu bieát nhöõng gì? Ñaùp: YÙ thöùc phaân bieät hieåu bieát veà maét, caùc saéc vaø nhaõn thöùc; veà Tai, caùc tieáng vaø nhó thöùc; veà muõi, caùc muøi vaø tyû thöùc; veà löôõi, caùc vò vaø thieät thöùc; veà thaân, söï ñuïng chaïm vaø thaân thöùc; veà yù, caùc phaùp vaø yù thöùc. Nhö vaäy ñoái vôùi saùu thöùc cuûa thaân thì yù thöùc luoân luoân phaân bieät hieåu bieát. Noù coù tính chaát luoân luoân phaân bieät hieåu bieát chöù khoâng phaûi laø coù tính chaát khoâng phaân bieät. Boå-ñaëc-giaø-la thì khoâng coù tính chaát phaân bieät hieåu bieát nhö theá. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. - Coù möôøi hai

xöù: Ñoù laø nhaõn xöù, saéc xöù, nhó xöù, thanh xöù, tyû xöù, höông xöù, thieät xöù, vò xöù, thaân xöù, xuùc xöù, yù xöù, phaùp xöù. Hoûi: Nhaõn xöù coù bao nhieâu thöùc nhaän bieát..., cho ñeán phaùp xöù coù bao nhieâu thöùc nhaän bieát? Ñaùp: Saéc xöù coù hai thöùc nhaän bieát, ñoù laø nhaõn thöùc vaø yù thöùc. Thanh xöù cuõng coù hai thöùc nhaän bieát, ñoù laø nhó thöùc vaø yù thöùc. Höông xöù cuõng coù hai thöùc nhaän bieát ,ñoù laø tyû thöùc vaø yù thöùc. Vò xöù cuõng coù hai thöùc nhaän bieát, ñoù laø thieät thöùc vaø yù thöùc. Xuùc xöù cuõng coù hai thöùc nhaän bieát, ñoù laø thaân thöùc vaø yù thöùc. Coøn baûy xöù khaùc thì chæ coù yù thöùc laø nhaän bieát maø thoâi. Nhö theá laø möôøi hai xöù. Ñoù laø thöùc coù tính chaát nhaän bieát chöù khoâng phaûi laø khoâng coù tính chaát nhaän bieát. Coøn Boå-ñaëc-giaø-la laïi khoâng coù tính chaát nhö theá, cho neân noùi khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. - Coù saùu thöùc thaân: Laø caùc thöùc nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân vaø yù. Maét vaø saéc laøm duyeân sinh ra nhaõn thöùc, caû ba thöù hoøa hôïp laïi neân coù xuùc, vaø xuùc cuøng sinh ra coù thoï, töôûng, tö. Do caùc phaùp naøy neân xuùc laø Boå-ñaëc-giaø-la thöù naêm khoâng coù theå ñöôïc, khoâng coù theå chöùng, khoâng phaûi laø hieän coù, khoâng phaûi laø ñeàu coù. Theá neân khoâng coù Boå-ñaëc-giaø-la. Cuõng nhö nhaõn thöùc, caùc thöùc khaùc nhö nhó, tyû, thieät, thaân, yù... cuõng nhö theá. Ñoái vôùi caùc söï vieäc meán öa, yeâu thích ñeàu do voâ trí, neân sinh ra caùc tham. ÔÛ ñaây goïi voâ trí laø voâ minh, goïi caùc tham laø haønh, goïi söï phaân bieät hieåu bieát söï töôùng laø thöùc. Thöùc cuøng ñi chung vôùi boán uaån goïi laø danh saéc. Caùc caên nöông vaøo danh saéc töùc laø luïc xöù. Luïc xöù hoøa hôïp töùc laø coù xuùc. ÔÛ ñaây söï nhaän laõnh do tieáp xuùc maø coù goïi laø thoï, neáu thoï nhaän coù vui möøng thích thuù töùc laø aùi. AÙi Taêng maïnh vaø giöõ laáy neân goïi laø thuû. Vì thuû neân Taïo ra caùc nghieäp khieán coù ñôøi sau neân goïi laø höõu. Khi caùc

uaån hieän khôûi thì goïi laø sinh, khi caùc uaån giaø chín goïi laø laõo, khi caùc uaån rôøi raõ Tan lìa thì goïi laø cheát. ÔÛ trong loøng böùt röùt noùng naûy thì goïi laø saàu buoàn. Khi leân tieáng oaùn than traùch moùc, thì goïi laø than. Khi naêm thöùc töông öng vôùi thoï khoâng bình an thì goïi laø khoå, khi yù thöùc töông öng vôùi thoï khoâng bình an thì goïi laø aâu lo. Khi Taâm bò roái raém, buoàn raàu khoâng yeân thì goïi laø nhieãu naõo. Vaø Taát caû cuøng khôûi leân thì goïi laø sinh. Noùi nhö theá, töùc laø chæ baøy, laøm saùng toû baèng lôøi noùi roõ raøng, caùc söï vieäc coù theå sinh khôûi, goïi ñoù laø söï Taäp hôïp, chöùa nhoùm. Coøn thuaàn, nghóa laø chæ möùc ñoä cuoái cuøng, roát raùo ñaày ñuû. Uaån khoå lôùn, nghóa laø caùi Tai öông hoaïn naïn lôùn nhaát, söï ngang traùi lo raàu to nhaát, töùc laø caùc khoå sôû ñau buoàn chieám phaàn lôùn cuoäc ñôøi naøy. Laïi, vì caùc voâ minh chöa ñoaïn ñöùt, chöa bieát khaép, laøm nhaân duyeân cho caùc haønh sinh khôûi, neân coù caùc thöù nhö haønh tuøy phöôùc, haønh tuøy phi phöôùc, haønh tuøy baát ñoäng. Caùc haønh nhö theá chöa ñoaïn döùt, chöa bieát roõ laøm nhaân duyeân sinh khôûi ra caùc thöùc, sinh vaøo caùc coõi thieän, hoaëc caùc coõi döõ. Caùc thöùc ñoù chöa ñoaïn döùt, chöa bieát khaép, laøm duyeân sinh khôûi ra danh saéc, töùc laø caùi thaân xaùc ôû ñôøi

naøy hoaëc ôû ñôøi sau. Danh saéc nhö theá chöa ñöôïc caét ñöùt vaø bieát khaép, laøm duyeân sinh khôûi ra luïc xöù töùc laø saùu caên, hoaëc coù ñaày ñuû hoaëc khoâng ñaày ñuû saùu thöù aáy. Luïc xöù hoøa hôïp neân coù xuùc. Vaø tuøy theo söï nhaän laõnh khi tieáp xuùc maø coù caùc thoï. Khi thoï sinh ra vui thích neân coù aùi. Khi meán yeâu quaù thì sinh ra söï muoán giöõ laáy, töùc laø thuû. Chính thuû hay chieâu caûm caùc nghieäp khieán coù ñôøi sau, neân goïi laø höõu. Khi caùc uaån hieän khôûi thì goïi laø sinh, khi caùc uaån thaønh thuïc thì goïi laø giaø, khi caùc uaån raõ rôøi lìa Tan thì goïi laø cheát. Trong loøng böùt röùt noùng naûy thì goïi laø buoàn raàu, neáu leân tieáng oaùn than traùch moùc thì goïi laø than. Khi naêm thöùc töông öng vôùi caùc thoï khoâng bình an thì goïi laø khoå, coøn yù thöùc töông öng vôùi thoï khoâng bình an thì goïi laø aâu lo, khi Taâm ngöôøi aáy roái raém buoàn raàu khoâng yeân thì goïi laø nhieãu naõo. Caùc thöù cuøng khôûi leân thì goïi laø sinh. Noùi nhö theá, töùc laø chæ baøy laøm saùng toû, phaùt bieåu baèng lôøi noùi roõ raøng veà caùc söï vieäc ñaõ sinh khôûi, goïi ñoù laø söï Taäp hôïp, chöùa nhoùm; coøn thuaàn, nghóa laø chæ möùc cuoái cuøng, roát raùo ñaày ñuû. Uaån khoå lôùn, nghóa laø caùc Tai öông hoaïn naïn lôùn nhaát, söï ngang traùi lo raàu to nhaát, töùc laø caùc khoå sôû ñau buoàn chieám phaàn lôùn cuoäc ñôøi naøy. Do coù möôøi boán nguyeân nhaân neân bieát Taâm Taùnh nhaát ñònh laø voâ thöôøng, nghóa laø vì gia haïnh, vì coù töông öng, vì caùc oai nghi cöû chæ, vì

ngheà nghieäp kheùo leùo, vì thaân nghieäp, vì ngöõ nghieäp, vì yù nghieäp, vì caùc nguyeân nhaân, vì taát caû khoâng giaùn ñoaïn, vì ñöôïc duyeân vôùi, vì duyeân Taêng cao, vì nhieãm vaø khoâng nhieãm, vì thoï nhaän khaùc nhau, söï nghieäp ñöôïc Taïo döïng chuyeån tieáp khaùc bieät. Neáu Taâm ñaõ hieåu bieát roõ raøng veà thôøi naøy hoaëc laø thôøi khaùc, caùc söï nhôù nghó ñeàu bieát roõ raøng. Taâm Taùnh nhö theá thì khoâng lìa Taâm tröôùc. Vaû laïi Taâm Taùnh naøy khoâng lìa Taâm tröôùc, do ñaïo lyù aáy maø caùc Taâm laàn löôït noái tieáp. Keå töø luùc xa xöa khoâng coù ñaàu moái beán bôø cho ñeán nay, caùc Taâm luoân luoân coù thöù lôùp. Nhö theá goïi laø khoå Taäp thaùnh ñeá vaø theo nhö theá quan saùt khoå Taäp thaùnh ñeá. Neáu quan saùt nhö theá thì goïi laø chaùnh quaùn, coøn quan saùt khaùc vôùi caùc ñieàu aáy thì goïi laø Taø trí. Neáu coù caùc tham aùi chöa caét ñöùt vaø nhaän bieát khaép thì noù laøm duyeân ñeå sinh khôûi ra caùc khoå ôû ñôøi sau. Coøn nhö khi caùc aùi naøy ñaõ ñoaïn döùt vaø bieát khaép roài, thì khoâng coøn nhaân duyeân naøo khieán caùc khoå naõo seõ sinh ra ôû ñôøi sau nöõa. Do ñoù, caùc thaày caàn neân thaáy, caàn neân nghe. Nhö theá caùc thaày ñaõ lìa boû caùc tham aùi maø soáng treân theá gian naøy. Song baây giôø caùc tham aùi ñaõ caét ñöùt, ñaõ bieát khaép roài thì khoâng coøn nguyeân nhaân naøo ñeå coù theå khieán caùc khoå naõo ôû ñôøi sau khôûi leân ñöôïc. Theá neân caùc thaày khoâng coøn nghe thaáy. Nhö theá laø caùc thaày ñaõ lìa boû caùc tham aùi maø soáng treân coõi ñôøi naøy. Nhö theá thì goïi laø khoå dieät thaùnh ñeá. Cöù nhö theá maø quan saùt khoå dieät thaùnh ñeá. Neáu quan saùt nhö theá thì goïi laø chaùnh quaùn. Coøn neáu quan saùt khaùc ñaây thì goïi laø Taø trí. - Coù saùu thöùc thaân: Laø caùc thöùc nhaõn, nhó, tyû, thieät, thaân, yù. Nhaõn thöùc

coù boán thöù duyeân: 1. Laø duyeân nhaân. 2. Laø duyeân ñaúng voâ giaùn. 3. Laø duyeân sôû duyeân. 4. Laø duyeân Taêng thöôïng. Duyeân nhaân laø gì? Nghóa laø ñieàu naøy ñeàu coù caùc phaùp töông öng v.v... Duyeân ñaúng voâ giaùn laø gì? Nghóa laø neáu töø ñoù caùc Taâm vaø Taâm phaùp ñeàu bình ñaúng khoâng giaùn ñoaïn; nhö theá laø nhaõn thöùc ñaõ sinh thì chaùnh thöùc sinh ra. Duyeân sôû duyeân laø gì? Nghóa laø Taát caû caùc saéc. Duyeân Taêng thöôïng laø gì? Nghóa laø tröø töï Taùnh cuûa Taát caû caùc phaùp khaùc. Ñoù goïi laø nhaõn thöùc voán coù boán thöù duyeân, töùc laø duyeân nhaân, duyeân ñaúng voâ giaùn, duyeân sôû duyeân vaø duyeân Taêng thöôïng.

Nhaõn thöùc nhö theá thì caùi gì laø nhaân duyeân? Nghóa laø ôû ñaây ñeàu coù caùc phaùp töông öng. Caùi gì laø duyeân ñaúng voâ giaùn? Nghóa laø töø nhaõn thöùc luoân luoân bình ñaúng khoâng giaùn ñoaïn ñaõ sinh vaø chính thöùc sinh ra caùc Taâm vaø Taâm phaùp. Caùi gì laø duyeân sôû duyeân? Nghóa laø coù theå duyeân vôùi caùc Taâm vaø Taâm phaùp naøy. Caùi gì laø duyeân Taêng thöôïng? Nghóa laø tröø töï Taùnh cuûa Taát caû caùc phaùp. Cuõng nhö nhaõn thöùc, caùc thöùc khaùc nhö nhó, tyû, thieät, thaân, yù cuõng nhö theá.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.